

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (tredje avdelningen)
den 8 januari 2003

Förenade målen T-94/01, T-152/01 och T-286/01

Astrid Hirsch m.fl.
mot
Europeiska centralbanken

”Tjänstemän – Anställda vid Europeiska centralbanken – Artikel 19 i
anställningsvillkoren – Utbildningstillägg – Vägran att bevilja utbildningstillägg
till de anställda som inte erhåller utlandstillägg enligt artikel 17 i
anställningsvillkoren – Icke-diskrimineringsprincipen”

Fullständig text på tyska II - 1

Fullständig text på engelska II - 27

Saken: Talan om ogiltigförklaring, i mål T-94/01, av Europeiska centralbankens beslut av den 25 september 2000 att inte bevilja sökanden utbildningstillägg för de utgifter som har uppkommit i samband med hennes sons skolgång i Internationale Schule i Frankfurt, i mål T-152/01, av Europeiska centralbankens beslut av den 15 februari 2001 att inte bevilja sökanden utbildningstillägg för dennes båda söner och i mål T-286/01, av Europeiska centralbankens beslut av den 6 juni 2001 att inte bevilja sökanden utbildningstillägg till förmån för dennes barn.

Avgörande: Målen T-94/01, T-152/01 och T-286/01 förenas vad gäller domen. I mål T-94/01: Europeiska centralbankens beslut av den 25 september 2000 ogiltigförklaras. Talan ogillas i övrigt. Europeiska centralbanken skall ersätta rättegångskostnaderna. I mål T-152/01: Europeiska centralbankens beslut av den 15 februari 2001 ogiltigförklaras. Talan ogillas i övrigt. Europeiska centralbanken skall ersätta rättegångskostnaderna. I mål T-286/01: Europeiska centralbankens beslut av den 6 juni 2001 ogiltigförklaras. Talan ogillas i övrigt. Europeiska centralbanken skall ersättarrättegångskostnaderna.

Sammanfattning av domen

*1. Tjänstemän – Talan – Sakprövningsförutsättningar – Tvingande rätt – Prövning ex officio
(Förstainstansrättens rättegångsregler, artikel 113)*

*2. Invändning om rättsstridighet – Bestämmelser som kan bli föremål för invändning om rättsstridighet – Artikel 19 i Anställningsvillkor för Europeiska centralbankens personal
(Artikel 241 EG)*

3. Gemenskapsrätt – Principer – Likabehandling – Diskriminering – Utrymme för skönsmässig bedömning – Godtycklig eller uppenbart oriktig olika behandling

*4. Tjänstemän – Anställda vid Europeiska centralbanken – Lön – Familjetillägg – Utbildningstillägg – Förmån som endast beviljas anställda med högsta utlandstillägg – Rättsstridigt
(Anställningsvillkor för Europeiska centralbankens personal, artiklarna 9 c och 19)*

1. Föresättningsarna för att uppta en talan till sakprövning utgör tvingande rätt, varför förstainstansrätten ex officio kan pröva dessa föresättningar i enlighet med artikel 113 i rättegångsreglerna. Denna prövning är inte begränsad till de grunder för avvisning som parterna åberopat.

(se punkt 16)

Hänvisning till förstainstansrätten den 6 december 1990 i mål T-130/89, B. mot kommissionen, REG 1990, s. II-761, punkt 13; förstainstansrättens 25 maj 2000 i mål T-173/99, Elkaïm och Mazuel mot kommissionen, REGP 2000, s. I-A-101 och II-433, punkt 19

2. Artikel 19 i anställningsvillkoren för Europeiska centralbankens personal, enligt vilken endast sådana anställda som har rätt till det högsta utlandstillägget har rätt till utbildningstillägg, är en bestämmelse med allmän giltighet som har följder för Europeiska centralbankens anställda. Dessa kan emellertid inte väcka talan om ogiltigförklaring av denna bestämmelse med stöd av artikel 230 EG, varför en invändning om rättsstridighet avseende denna bestämmelse kan upptas till sakprövning.

(se punkterna 48–50)

Hänvisning till domstolen den 6 mars 1979 i mål 92/78, Simmenthal mot kommissionen, REG 1979, s. 777, punkt 39; förstainstansrätten den 26 oktober 1993 i de förenade målen T-6/92 och T-52/92, Reinarz mot kommissionen, REG 1993, s. II-1047, punkt 56; förstainstansrätten den 27 oktober 1994 i mål T-536/93, Bezler mot kommissionen, REGP 1994, s. I-A-245 och II-777, punkt 31; förstainstansrätten den 20 september 2001, Spruyt mot kommissionen, REGP 2001, s. I-A-187 och II-855, punkterna 53 och 62

3. Principen om icke-diskriminering eller likabehandling, som är en grundläggande rättsprincip, innebär att lika situationer inte får behandlas olika eller att olika situationer inte får behandlas lika såvida det inte finns sakliga skäl för en sådan behandling. Denna princip åsidosätts när den berörda institutionen inom ett område som omfattas av dess utrymme för skönsmässig bedömning gör sig skyldig till en godtycklig eller uppenbart oriktig olika behandling med hänsyn till de tillämpliga bestämmelsernas målsättning.

(se punkt 51)

Hänvisning till domstolen den 8 oktober 1986 i mål 91/85, Christ-Clemen m.fl. mot kommissionen, REG 1986, s. 2853, punkt 10; domstolen den 28 juni 1990 i mål C-174/89, Hoche, REG 1990, s. I-2681, punkt 25 och där angiven praxis; förstainstansrätten den 30 september 1998 i mål T-164/97, Busacca m.fl. mot Cour des comptes, REGP 1998, s. I-A-565 och II-1699, punkt 49

4. Enligt den allmänna systematiken i ordningen med utbildningstillägg som beviljas tjänstemän och övriga anställda i Europeiska gemenskaperna och som Europeiska centralbanken skall beakta i enlighet med artikel 9 c i anställningsvilkoren för dess personal, syftar utbildningstillägget till att möjliggöra för alla tjänstemän och övriga anställda att sörja för sina barns utbildning och studier.

Europeiska centralbanken får beakta att skolgången, om det inte finns europaskola, normalt sett är dyrare för ett barn till en anställd som har rätt till högsta utlandstillägg än för ett barn till en anställd som inte har rätt till detta tillägg. Om rätten till högsta utlandstillägg däremot är ett villkor för att ha rätt till utbildningstillägg innebär det emellertid ett åsidosättande av proportionalitetsprincipen och möjligen av likabehandlingsprincipen.

Eftersom utbildningstillägget inte utgörs av ett fast belopp utan beror på de verkliga utbildningskostnaderna bygger nämligen det samband som ansetts föreligga mellan utlandstillägget, vars storlek redan är tänkt att återspegla försörjningsbördan, och utbildningstillägget på ett kriterium som är olämpligt med hänsyn till den eftersträlvade målsättningen. Detta beror bland annat på att utbildningskostnaderna inte alltid är högre för en anställd som har rätt till utlandstillägg än för en anställd som inte har rätt till detta. Möjligheten för en anställds barn att utnyttja det kostnadsfria eller föga kostsamma offentliga utbildningssystemet på den ort där centralbanken har sitt säte har nämligen inte nödvändigtvis ett samband med huruvida den anställda har rätt till utlandstillägg eller ej.

Artikel 19 i Anställningsvillkoren för Europeiska centralbankens personal innebär således ett åsidosättande av likabehandlingsprincipen, i det att det där föreskrivs att endast anställda som har rätt till fullt utlandstillägg har rätt till utbildningstillägg. Denna artikel är därför rättsstridig.

(se punkterna 53 – 72)

Hänvisning till domstolen den 14 juli 1983 i de förenade målen 152/81, 158/81, 162/81, 166/81, 170/81, 173/81, 175/81, 177/81 – 179/81, 182/81 och 186/81, Ferrario m.fl. mot kommissionen, REG 1983, s. 2357, punkt 10; generaladvokaten Jacobs förslag till avgörande, inför domstolen den 10 oktober 1989 i mål 201/88, Atala-Palmerini mot kommissionen, REG 1989, s. 3109 och 3114, punkt 11